

NEI Anfinn Kallsberg
Jógvan við Keldu
Jørgen Niclasen
Alfred Olsen
Marjus Dam
Gerhard Lognberg
Kristian Magnussen
Vilhelm Johannesen
Sverre Midjord
Páll á Reynatúgvu
Hergeir Nielsen

IKKI TÍÐ STØÐU Kjartan Joensen
Johan Dahl
Finnur Helmsdal
Høgni Hoydal

VIL IKKI SVARA

Kollvelting fyri føroyskan politikk

Jógvan Mørkøre, samfelagsfrøðingur og uttast til vinstru, ávarar at broyta vallógina so tætt uppundir eitt val og sigur, at flokkarnir mugu fáa stundir til at umskipa seg eftir eini slíkari umfatandi broyting. Gestur Hovgaard, sosiologur, vísir á, at undir einum valdømi eiga kommunalu eindirnar samstundis at styrkjast. Og Bogi Eliassen, stjórnmálafrøðingur, sigur, at landspolitisku atlitini kóvast undir núverandi skipan

Við bert einum valdømi verður løgtingið tvingað til at hugsa landspolitiskt, og vit sleppa undan teimum sterku lokalpolitisku atlitum, sum í dag eyðkenna tingarbeiðið, metir stjórnmálafrøðingurin Bogi Eliassen. Jógvan Mørkøre, samfelagsfrøðingur, ávarar eina so umfatandi broyting so tætt uppundir val, og Gestur Hovgaard, sosiologur, mælir til sterkari kommunalar eindir, so útjaðarin undir einum valdømi ikki dettur niðurímillum

POLITIKKUR

Heini í Skorini
heini_skorini@yahoo.com

Nýggjar floksstrategiir. Eitt endurskoðað floksapparat. Ein øðrvísi landafrøðilig og sosialsamanseting í løgtinginum. Sterkari kommunur. Og størri leiklutur til fjølmiðlarnar. Tað kunnu sambært serfrøðingunum Boga Eliassen, Gestu Hovgaard og Jógvani Mørkøre verða nakrar av avleiðingunum, um Føroyar verða skipaðar sum eitt valdømi. Men allir eru teir samdir um, at ein slík broyting fer at kollvelta føroyskan politikk.

Oyðileggjandi lokalpolitikkur

Ein høvuðsgrundgeving fyri at skipa Føroyar sum eitt valdømi er, at landspolitisku atlitini við hesi broyting gerast sterkari enn tey lokalpolitisku. Og hesum tekur Bogi Eliassen, stjórnmálafrøðingur, undir við.

- Við núverandi skipan

stendur hvør tinglimur einans til ábyrgd fyri síni egnu heimbygd ella valdømi, og tí kvalir núverandi skipan landspolitisku atlitini og reducerar tingarbeiðið til lokalpolitiska togugan. Ein broyting frá sjei niður í eitt valdømi hevði sett landið heldur enn heimbygdina í fremstu røð, og tað er alneyðugt, um Føroyar skulu standa seg altjóða, metir Bogi Eliassen.

Tað snýr seg við øðrum orðum um, at við einum valdømi gerast allir veljarar áhugaverdir hjá øllum politikarum, og tá verður ikki nóg mikið bert at dyrgja í egnum valdømi.

- Núverandi skipan við sjei valdømunum stavar eisini frá eini tíð uttan teir samskiptismøguleikar og tað undirstøðukervið, sum í dag bindur landið saman, metir Bogi Eliassen.

Størri kommunalar eindir

Gestur Hovgaard, sosiolog-

ur, vísir eisini á, at tingarbeiðið í dag er ov merkt av smámálum og "petitessum", sum hann tekur til. Við eini nýggjari vallóg fær løgtingið størri rúmd til tey stóru og yvirorðu málini. Men Gestur vísir eisini á vansarnar við bert einum valdømi.

- Vandin er, at summi øki detta niðurímillum og missa sína umboðan. Tí kundi ein millumloyn verið, at kommunurnar samstundis fáa fleiri málsoki at umsita og harvið størri vald. Nóg mál, sum hoyra heima í kommunalpolitikki, verða í dag viðgjørð í løgtinginum, og við sterkari kommunum kunnu vit kompensera tað tap, sum útjaðarin kann vera fyri, sigur Gestur Hovgaard. Eitt sjónarmið, sum Bogi Eliassen fleiri ferðir hevur víst á.

- Lítlar kommunur makta einki. Og saman við broytingini í vallógini eiga vit at styrkja útjaðaran við størri og sterkari kommunalum eindum, sum hava orku til

at taka sær av tí lokalpolitiska og dagliga nærdemokratium, metir Bogi.

Fleiri vansar

Sambært Jógvani Mørkøre, stjórnmálafrøðingi, fer ein slík broyting at kollvelta føroyskan politikk. Og tí ávarar hann, at eitt slíkt umfatandi uppskot verður koyrt ígjøgnum beint uppundir eitt val.

- Tað er skeivt at broyta vallógina so tætt uppundir eitt val, tá uppstillingin langt síðani er farin í gongd. Reint praktiskt verður tað eitt kaos, tí flokkarnir mugu umskipast grundleggjandi, um tey sjei valdømini knappliga gerast til eitt. Eina slíka umfatandi broyting mugu flokkarnir fáa stundir til at umskipa seg eftir, sigur Jógvan Mørkøre.

Hann metir, at núverandi valskipan ikki er nóg góð, tí summi av valdømunum eru ov lítil. Men hesin trupulleikin kundi verið loyst-

ur, um t.d. Sandoyggjin og Suðuroyggjin lögdu saman í eitt valdømi og Norðstreymoy og Vágar eisini lögdu saman. So høvdu vit fimm valdømi.

- Eg taki ikki stöðu til, hvørt tað er rætt ella skeivt at broyta vallógina. Men vit mugu gera okkum greitt, hvørjar avleiðingar ein slík broyting kann fáa, undirstríkar Jógvan Mørkøre.

Jógvan vísir eisini á politisku flokkarnar, sum eftir hansara tykki eru veikir við lítlari fyrisiting og avmarkaðari orku til at reka professionell politikk. Og við bert einum valdømi ávarar samfelagsfrøðingurin, at flokkarnir gerast enn veikari, tí tá minskar ella hvørur týðningurin hjá lokalfeløgnum kring landið.

- Rekrutteringin fer fram úti í valfeløgnum, og við bert einum valdømi missa tær flokspolitisku undirdeildirnar kring landið sín týðning. Í staðin kunnu vit fáa eina høvuðsstaðarrekuttering, og so er

spurningurin, um vit fáa eina meiri einstáttaða uppstilling og samanseting í tinginum, bæði geografskt og sosialt, sigur Jógvan Mørkøre.

Fjølmiðlar størri leiklut

Fyri politikaran merkir broytingin til eitt valdømi, at tað ikki longur er nóg mikið bert at dyrgja í heimbygdini ella nærumhvørvinum. Og henda broyting fer sambært Gestu Hovgaard at geva fjølmiðlunum størri leiklut. Tí tá politikarar noyðast út at rækka fleiri veljarum, mugu teir fyrst og fremst gera tað gjøgnum teir landsdekkandi fjølmiðlarnar. Og tá verða nýggj krøv og øðrvísi eiginleikar settir til bæði flokkar og framtíðarføroyskapolitikaran.